

NRK KLIMADASHBORD

En brukervennlig
plattform for pålitelig
klimainformasjon

Eivind Gisholt, Paula J. Ullaland, Ida Ødegård,
Emilie Munthe-Kaas & Ingrid D. Næss

[Les mer](#)

- Prototypen bør testes i nettleser på PC.
- Tall og statistikk i prototypen er oppdiktet.
- Prototypen har begrenset funksjonalitet.

Test prototypen her:

<https://www.figma.com/proto/4nOCDzZelm7JHVnaH2IOQn/Klima-dashbord-Prototype?node-id=726%3A0&scaling=scale-down>

Se videogjennomgang av prototypen her:

<https://www.youtube.com/watch?v=QuDI1vT-FII&feature=youtu.be>

Les mer

Denne spesifikasjonen ble skrevet som en eksamensoppgave på MIX202 Design for mediebruk våren 2020. Kurset inngår i bachelorprogrammet Medie- og interaksjonsdesign ved Institutt for informasjons- og medievitenskap ved Universitetet i Bergen. Kursleder var professor Lars Nyre. Faglærere var professor Andy Opel (Florida State University), overingeniør Zulfikar Fahmy, PhD-stipendiat Fredrik Håland Jensen, PhD-stipendiat Oda Elise Nordberg og masterstudent Jonathan Lindø Meling.

Innholdsliste

Et viktig holdepunkt i mediehverdagen	2
Klimadashbordet er tilpasset brukerne og NRK	3
Brukerne har travle hverdager	3
NRK kan gjøre befolkningen i stand til å delta i klimadiskusjonene	4
Funksjoner og design i prototypen	6
Topplassering på NRK Klima	6
Et modulbasert design med en tydelig inndeling	7
Meny for å velge fylke	8
Hover-interaksjon viser statistikk	9
Utdypende informasjon i pop-up-vindu	10
Tidslinjen lar deg utforske data fra en bestemt tidsperiode	11
Modulene kan bokmerkes	13
Fargene sikrer god synlighet	14
Veien videre	15
Ferdigstille funksjonalitet	16
Moduler i artikler	17
Referanser	18

Et viktig holdepunkt i mediehverdagen

En av de viktigste debattene i vår samtid er klimadebatten. For å kunne nærme oss en løsning er det helt essensielt å ha objektive fakta tilgjengelig. Dette gir oss og fremtidens generasjoner et sikkert holdepunkt i en mediehverdag preget av usannheter og alternative fakta. NRK har som allmennkringkaster et ansvar for å gjøre befolkningen rustet til å delta i klimadebatten. I forbindelse med NRKs klimasatsing¹ har vi utviklet en prototype som skal bidra til å opplyse befolkningen. Denne har vi kalt Klimadashbordet.

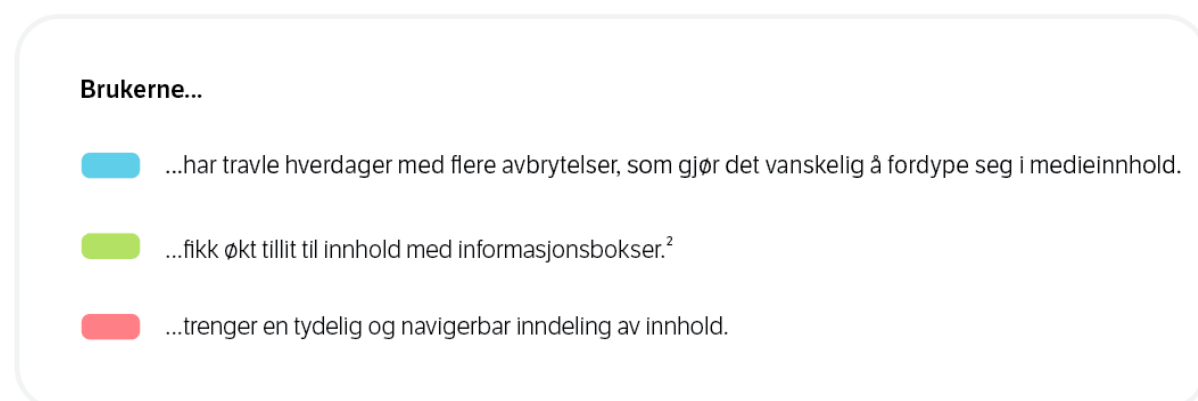
Klimadashbordet er en interaktiv plattform som presenterer kompleks klimastatistikk på en enkel og oversiktlig måte. Her vil brukerne finne pålitelig informasjon i et format tilpasset deres hverdag og behov. Prototypens design er basert på resultater fra *Det skjulte forbedringspotensialet* (Gisholt, Ullaland, Ødegård, Munthe-Kaas og Næss, 2020), i tillegg til relevante designprinsipper. Eksisterende råd for god klimakommunikasjon handler i stor grad om hvordan bilder påvirker publikums følelser. Klimadashbordet tar for seg nøytral klimastatistikk, og det har derfor ikke vært relevant å anvende disse rådene i utviklingen av dashbordet.

¹ I slutten av 2019 startet NRK en satsing på klima (Flaarønning, 2020).

Klimadashbordet er tilpasset brukerne og NRK

Brukerne har travle hverdager

Tidligere i år gjennomførte vi en evaluering av et utvalg medieinnhold fra NRK. Ved bruk av intervjuer i tillegg til blikksporing og stressarmbånd, fikk vi innsikt om brukernes medievaner og -preferanser.

Figur 1: Resultater fra Det skjulte forbedringspotensialet (Gisholt mfl., 2020).

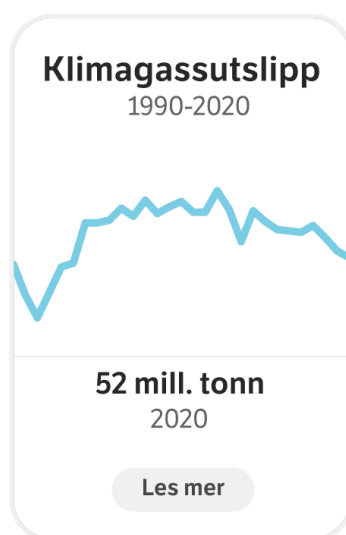
Brukerne i evalueringen er i målgruppen foreldre med barn under 16 år, men det er rimelig å anta at funnene vi gjorde er aktuelle for flere av NRKs brukere (se figur 1). Basert på innsikten fra brukerne er Klimadashbordet utformet for en hektisk hverdag. En tydelig og navigerbar inndeling gjør det enkelt å fortsette der man slapp dersom man blir avbrutt.

² Med "informasjonsbokser" menes det interaktive knapper som åpner vinduer, noe som gir brukeren ytterligere informasjon om et tema og om hvor informasjonen er hentet fra (Gisholt mfl., 2020).

NRK kan gjøre befolkningen i stand til å delta i klimadiskusjonene

“Målet med NRKs klimajournalistikk er å sette alle i Norge i stand til å delta i klimadiskusjonene [...]” (NRK, 2020). Ved å lansere et oversiktlig Klimadashbord tilpasset brukernes hverdag og behov, gjør NRK informasjon mer tilgjengelig for sitt publikum. Når informasjon er tilgjengelig for brukerne, blir det lettere å delta i klimadiskusjonene. Klimadashbordet legger fakta og etablert forskning til grunn, noe som reflekterer prinsippene til NRK Klima.

NRK har høy tillit i befolkningen³, og et stort flertall benytter seg av NRKs nettinhold daglig⁴. Derfor er NRK riktig aktør til å lansere Klimadashbordet. Dashbordet vil nå ut til store deler av befolkningen og skape en plattform der brukerne vet at de får troverdig informasjon om klima. Plattformen kan etablere et pålitelig oppslagsverk for kompleks klimastatistikk på en enkel og oversiktlig måte.

Figur 2: Modul for temaet “Klimagassutslipp”.

I Klimadashbordet blir ulike klimarelaterte temaer presentert i moduler⁵ som vist i figur 2. Disse modulene kan også implementeres i NRK sine artikler. I likhet med

³ 81% av befolkningen har tillit til NRK (2019) (NRK Analyse, u.å., s.25)

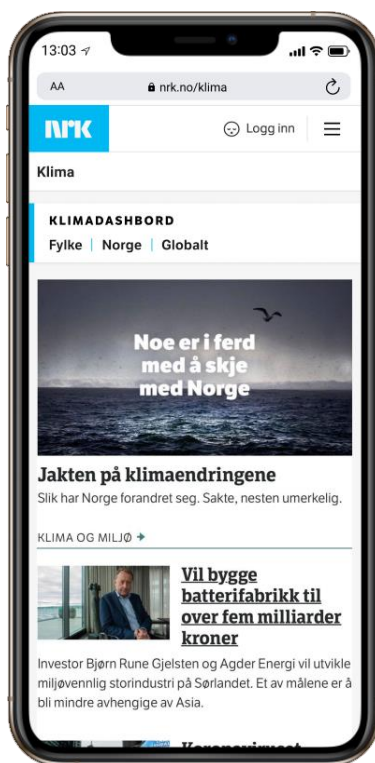
⁴ 73% av befolkningen over 12 år benytter seg av NRKs tilbud på nett daglig (2019) (NRK Analyse, u.å., s.2)

⁵ Med “modul” menes det en interaktiv boks som presenterer klimastatistikk.

informasjonsboksene fra evalueringen vil bruk av disse modulene øke brukernes tillit til innholdet. Derfor er modulene fra dashbordet også et nyttig verktøy for journalister i NRK.

Funksjoner og design i prototypen

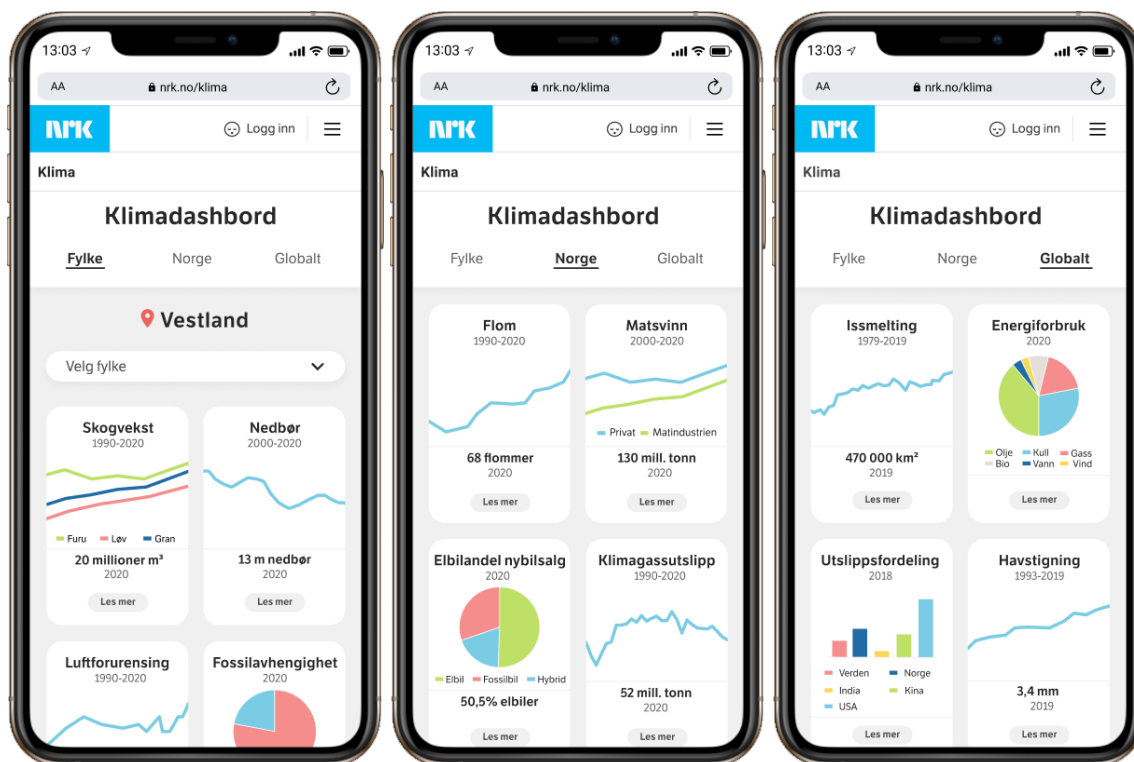
Topplassering på NRK Klima

Figur 3: Forsiden til NRK Klima med inngang til Klimadashbordet.

Det første som møter deg i prototypen er NRK Klima sine nettsider. Øverst på siden er det en header som består av overskriften “Klimadashbord” og undertitlene “Fylke”, “Norge” og “Globalt” (se figur 3). Her kan du trykke på overskriften eller “Norge” for å komme inn på Klimadashbordet.

Et modulbasert design med en tydelig inndeling

Figur 4: De tre sidene viser klimastatistikk på nivåene fylke, Norge og globalt.

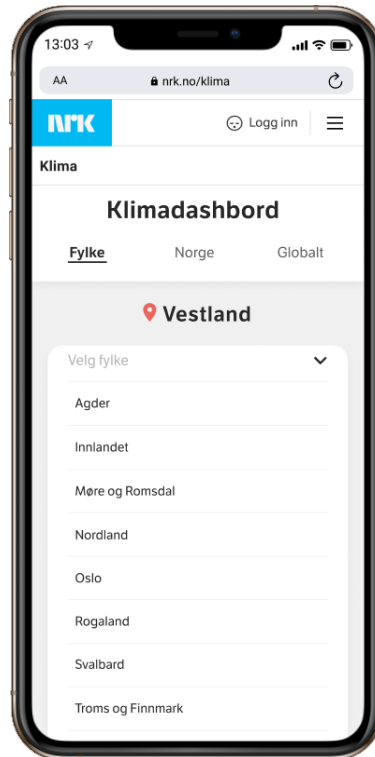
Klimadashbordet har tre forskjellige sider å velge mellom, som viser klimastatistikk på hvert sitt nivå (se figur 4). Når du navigerer mellom disse vil du få klar tilbakemelding⁶ på hvilket valg du har gjort, ved at valget blir markert med en understreking og utheving med fet tekst. De tre sidene i dashbordet viser deg moduler som presenterer kompleks klimastatistikk på en enkel og oversiktlig måte i diagrammer. Modulene er delt inn i ulike temaer, men har et konsekvent design⁷ med like interaksjoner. Det gjør det tydelig hva du kan forvente i resten av modulene. Den klare inndelingen i nivåer og moduler er basert på resultater fra *Det skjulte forbedringspotensialet* (Gisholt mfl., 2020, s.26). Diagrammene i modulene viser ulik informasjon. Linjediagram viser utvikling over tid, sektordiagram viser prosentandeler og søylediagram viser

⁶ Tilbakemelding er et av Don Normans designprinsipper og involverer å sende tilbake informasjon om hvilken handling som har blitt utført og hva som har blitt oppnådd, som lar personen fortsette med aktiviteten (Preece, Rogers og Sharp, 2015, s.26).

⁷ Designprinsippet om konsekventhet innebærer design av grensesnitt med lignende operasjoner og elementer for å utføre lignende oppgaver (Preece mfl., 2015, s.29).

mengder. Disse diagramtypene er velkjente, og illustrerer statistikk på en forståelig måte.

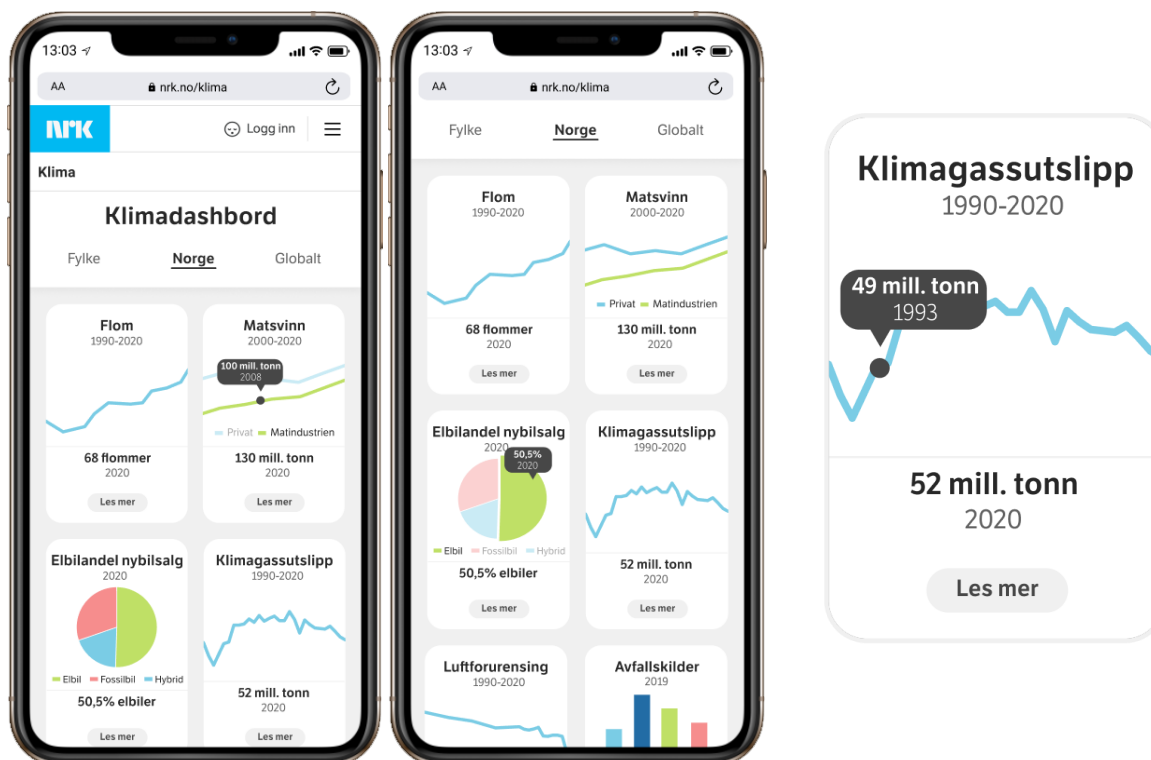
Meny for å velge fylke

Figur 5: Åpen rullegardinmeny.

I NRK-plakaten står det at “NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud. NRK skal være til stede i alle fylker.” (NRK Kommunikasjon, 2020, § 20). Ved å inkludere en fylke-side i dashbordet bidrar det til å oppfylle denne paragrafen. Klimadashbordet har en egen side der du kan se klimastatistikk for Vestland og du kan åpne en rullegardinmeny som viser andre fylker (se figur 5).

Hover-interaksjon viser statistikk

Figur 6: Du kan hovre på diagrammene på forsiden for å få mer informasjon.

Når du hovrer⁸ over et diagram blir området du holder over uthevet, og en snakkeboble viser statistikk for det aktuelle året (se figur 6). Snakkeboblen er mørk med hvit tekst og legger seg over de andre elementene. Dersom det er flere kategorier i et diagram, vil kun én del utheves sammen med tilhørende diagramforklaring. Dette gir god tilbakemelding og synlighet⁹, slik at det er tydelig at du interagerer med diagrammet. Hover-interaksjonen er konsekvent på alle diagramtyper og gjør at du forstår hvordan den fungerer i alle modulene.

⁸ Med "hovre" menes det å holde over et element med musepekeren.

⁹ Designprinsippet om synlighet innebærer at jo mer synlig en funksjon er, jo mer sannsynlig er det at brukeren vil forstå hvordan funksjonen fungerer (Preece mfl., 2015, s.26).

Utdypende informasjon i pop-up-vindu

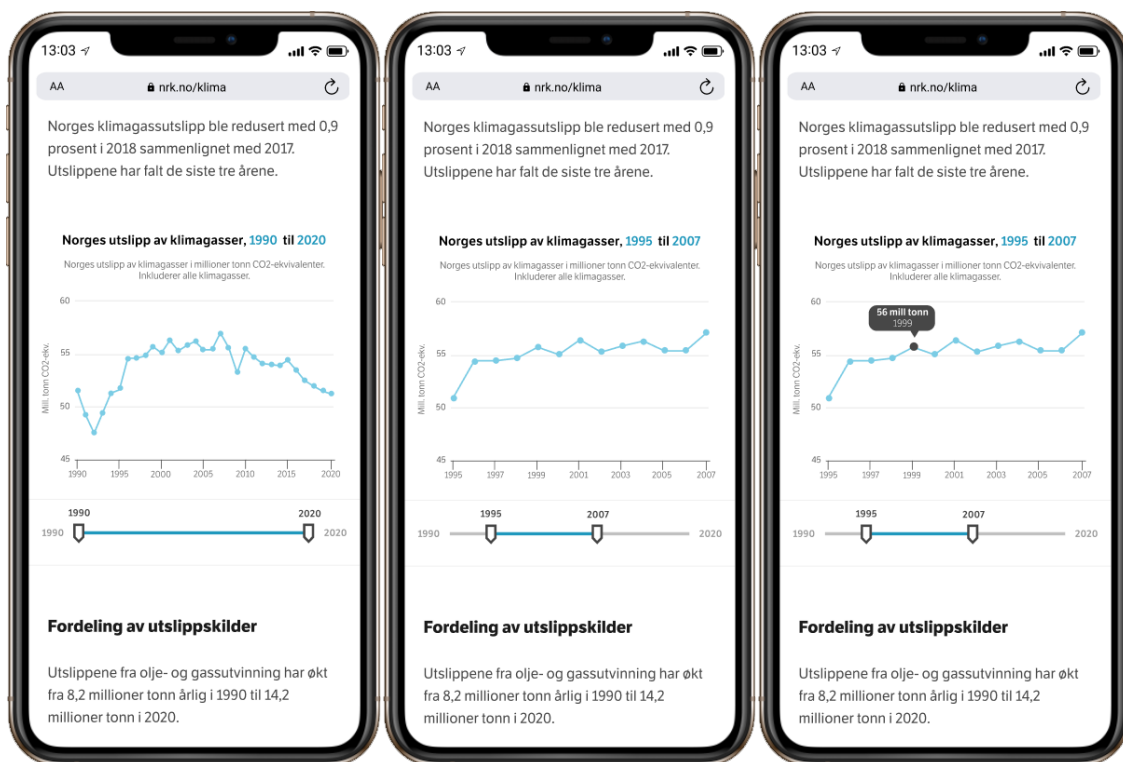

Figur 7: Pop-up-vindu med mer informasjon om temaet "Klimagassutslipp".

Trykker du på "Klimagassutslipp" eller "Les mer"-knappen i modulen, åpnes et pop-up-vindu¹⁰ med utfyllende informasjon om temaet (se figur 7). Det å ha muligheten til å få mer faktabasert informasjon om temaet, samt å se hvor det er hentet fra, bidrar til å øke tillit til innholdet (Gisholt mfl., 2020, ss. 15-16). En utdypende forklaring er i tråd med NRK Klimas mål om å legge fakta og etablert forskning til grunn med sin klimajournalistikk (NRK, 2020). Du lukker pop-up-vinduet ved å trykke på "X" øverst i høyre hjørne eller "Lukk" nederst i vinduet. "Lukk"-knappen er utformet likt som "Les Mer"-knappen og har dermed et konsekvent design.

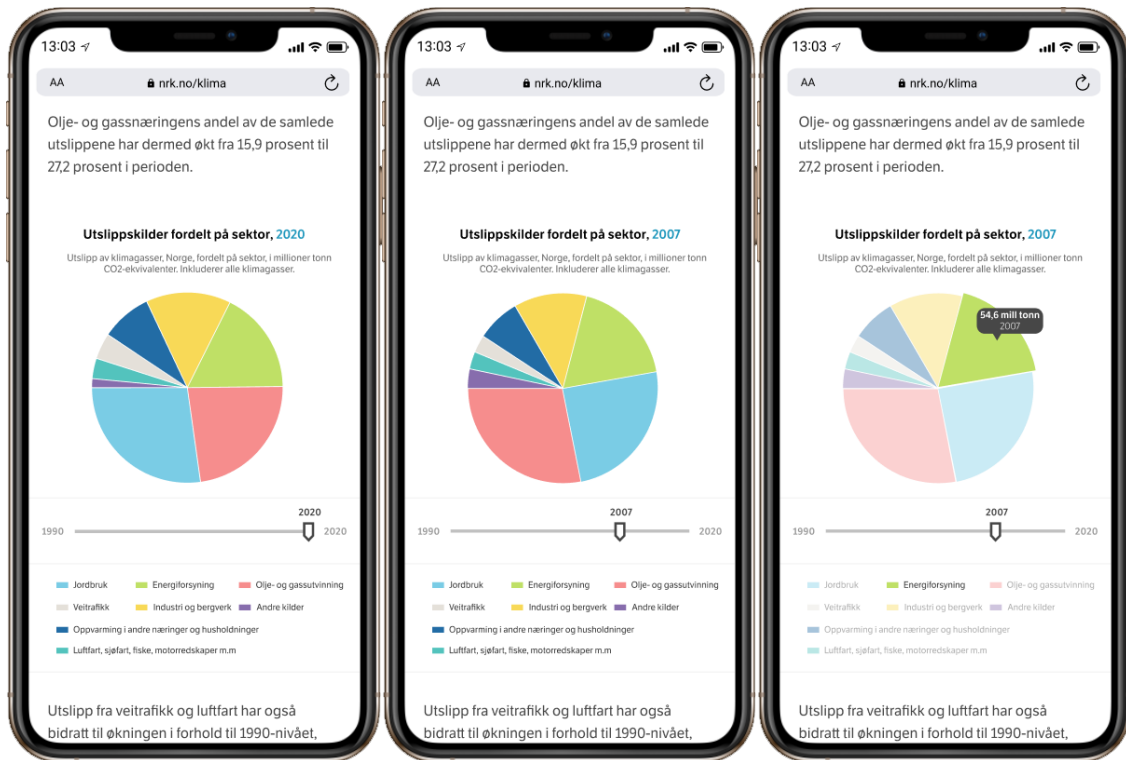
¹⁰ Med "pop-up-vindu" menes det et vindu som åpner seg over den gjeldende siden.

Tidslinjen lar deg utforske data fra en bestemt tidsperiode

Figur 8: Interaktiv tidslinje i linjediagram.

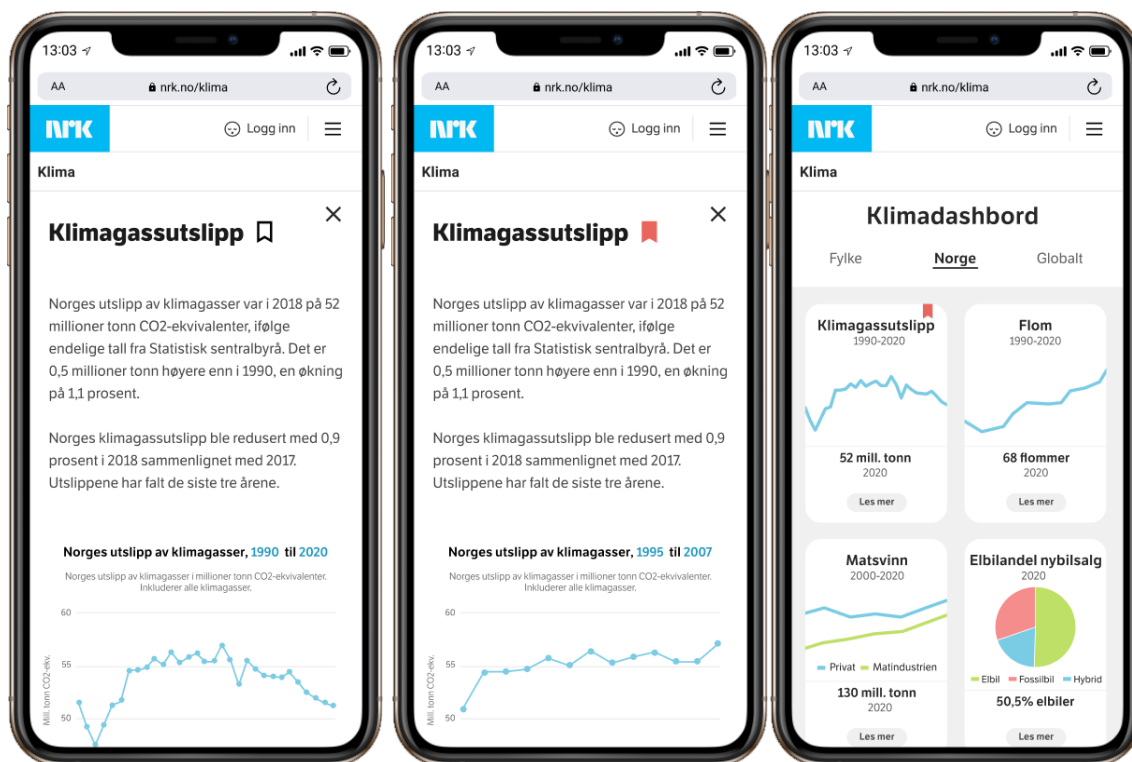
Inne i pop-up-vinduet ser du diagrammet fra modulen du trykket på. Diagrammet er nå forstørret og har akser og koordinatpunkter. Alle diagrammer i pop-up-vinduet har fremdeles en lik hover-interaksjon som på forsiden (se figur 8). Under diagrammet kan du justere hvilket tidsrom du vil se informasjon fra ved å trykke på tidslinjen. Det er tydelig hvilket valg du har gjort når grafen og årstallene i overskriften oppdateres og linjen mellom markørene er uthevet.

Figur 9: Viser interaksjoner i et sektordiagram.

Når du scroller videre i pop-up-vinduet, ser du et interaktivt sektordiagram (se figur 9). Også her kan du trykke på tidslinjen for å endre året du ønsker å se nærmere på. Dette flytter markøren og oppdaterer diagrammet og året i overskriften. Designet av diagrammene og tidslinjene sikrer god tilbakemelding og synlighet.

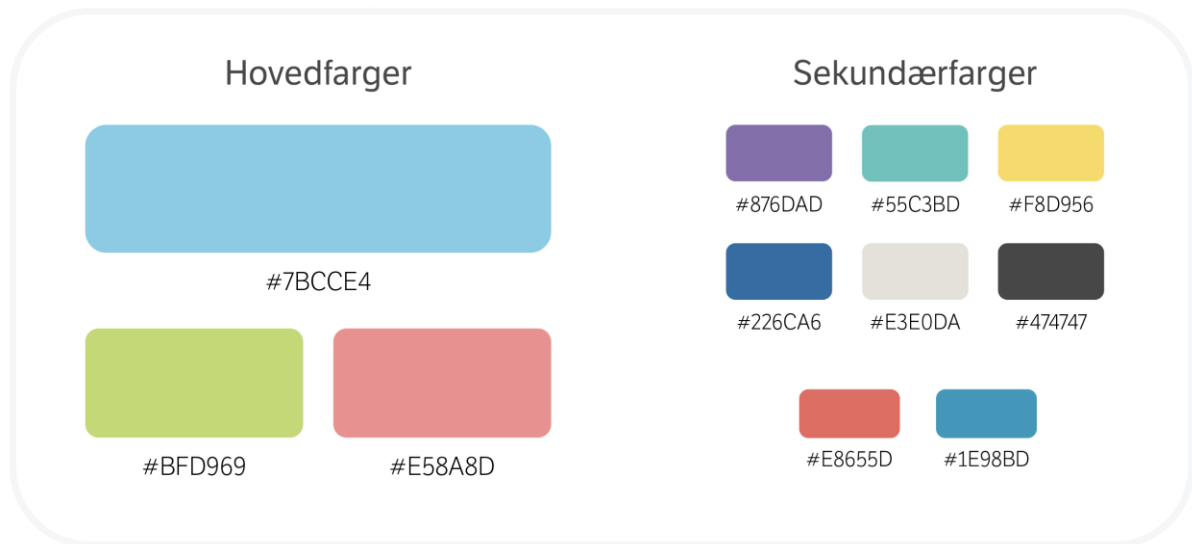
Modulene kan bokmerkes

Figur 10: "Klimagassutslipp" med og uten bokmerke.

For å gjøre et tema lettere tilgjengelig kan du bokmerke det. Funksjonen er nyttig når du ønsker å følge med på et tema eller ikke rakk å utforske alt. Ved å trykke på bokmerke-ikonet til høyre for tittelen i pop-up-vinduet, blir ikonet rødt (se figur 10). Når temaet er bokmerket, flytter modulen seg til toppen av forsiden og markeres med det røde ikonet. Dette gir god tilbakemelding og gjør livet enklere for deg i en hektisk hverdag.

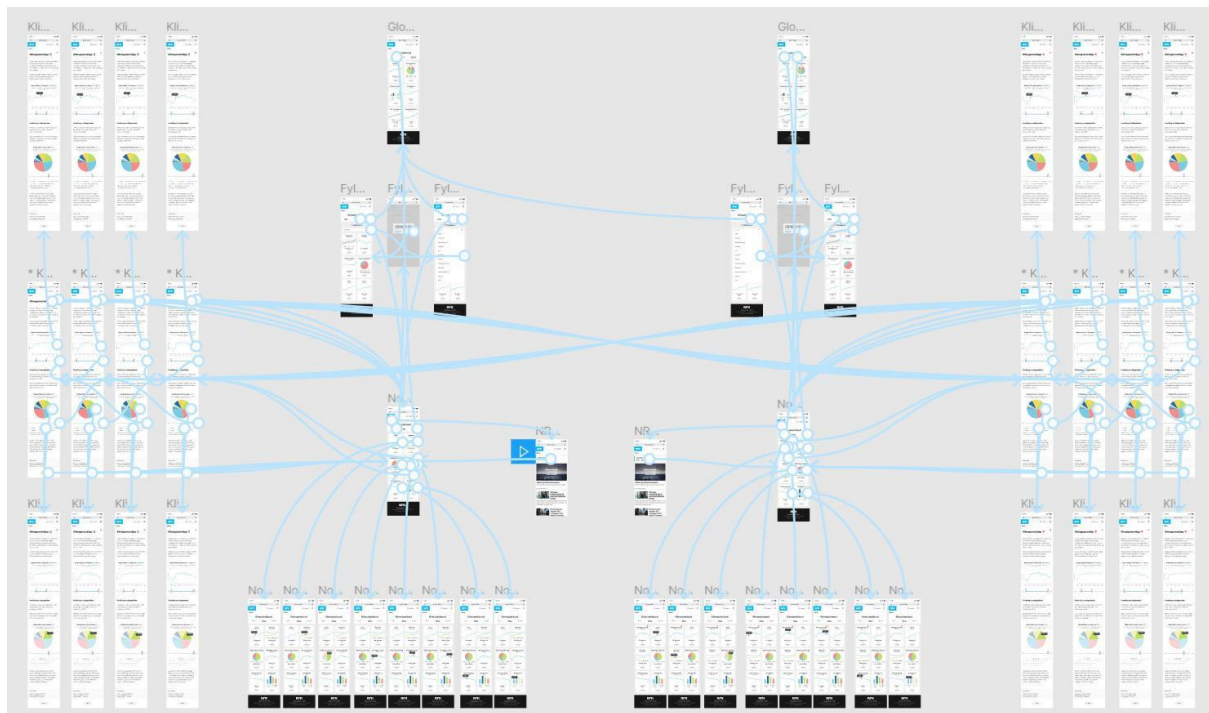
Fargene sikrer god synlighet

Figur 11: Fargepaletten til vårt design.

Fargene i Klimadashbordet tar utgangspunkt i NRK sine egne farger, og er videre tonet ned slik at ingen av fargene tar for mye oppmerksomhet (se figur 11). Dette gjør at fargene harmonerer godt med hverandre samtidig som det øker synligheten til alle elementene i dashbordet og i artikler der modulene brukes. Fargene i diagrammene har god kontrast og en hvit kant som skiller dem fra hverandre for økt synlighet også for svaksynte. Grønt og rødt indikerer ofte positivt og negativt ladet informasjon. Klimadashbordet skal presentere objektiv statistikk, derfor brukes ikke disse to fargene alene.

Veien videre

Figur 12: Oversikt over prototypens arbeidsfil med interaksjoner i Figma.

Prototypen av Klimadashbordet ble konstruert i Figma¹¹ (se figur 12). Grafer og diagrammer ble laget i Highcharts¹² sitt redigeringsverktøy, og deretter importert til Figma. Formålet med prototypen er å kunne teste bruk og design, derfor har den begrenset funksjonalitet. I videre utvikling av dashbordet, bør prototypen brukertestes for å sikre at brukernes behov blir ivaretatt. Vi ønsker at Klimadashbordet også skal utvikles for PC og nettbrett, i tillegg til mobil. Det er viktig at NRK gjør klimainformasjon tilgjengelig for alle uavhengig av enhet (NRK Kommunikasjon, 2020). I en ferdig versjon vil all funksjonalitet være på plass, og det vil være mulig å bruke moduler i annet innhold fra NRK Klima.

¹¹Figma er et prototype- og designverktøy som gjør det mulig å teste funksjonaliteten i et design ved å gjøre det interaktivt.

¹²Highcharts er et diagramverktøy laget av selskapet Highsoft.

Ferdigstille funksjonalitet

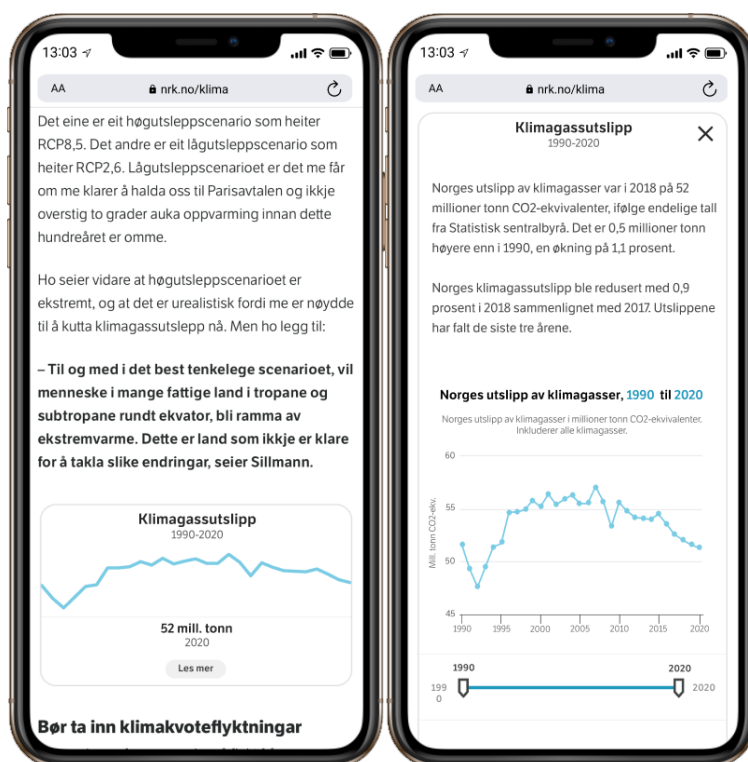
Alle moduler skal i den ferdige versjonen være tilknyttet et pop-up-vindu som åpnes ved å trykke på modulens overskrift eller “Les mer”-knappen. I prototypen kan dette gjøres på modulen “Klimagassutslipp”. Tekst og diagrammer i modulene og pop-up-vinduene vil variere ut fra hvilke temaer de presenterer.

Vi vil at hover-interaksjonen skal beholdes i dashbordet på PC, mens på berøringsskjermer som nettbrett og mobil skal denne erstattes av en “trykk-og-hold”-interaksjon. Denne skal fungere på alle diagrammene i de tre hovedsidene og i pop-up-vinduene. Snakkeboblen vil alltid vise informasjon for den delen av diagrammet som er markert¹³. I tillegg vil vi at tidslinjefunksjonen inne i pop-up-vinduet, som i prototypen kan trykkes på, skal ha en “trykk-og-dra”-interaksjon. Denne interaksjonen skal være lik for alle typer enheter.

Inne på fylke-siden skal det første som møter brukeren være klimastatistikk fra fylket som brukeren er lokalisert i, ved hjelp av GPS. Her skal det også være mulig å velge mellom alle fylkene i Norge og få opp klimastatistikk fra disse. Om brukeren velger å ikke dele posisjon med Klimadashbordet, vil fylke-siden være tom inntil et fylke blir valgt fra rullegardinmenyen.

¹³ Med “markere” mener vi hovre over på PC og “trykk- og hold” på berøringsskjem.

Moduler i artikler

Figur 13: Modul brukt i en artikkel.

Modulene fra Klimadashbordet kan også implementeres i artikler og annet innhold fra NRK Klima (se figur 13). Med et tilpasningsdyktig design vil modulene passe naturlig inn. Dette vil bidra til å øke brukernes tillit til innholdet (Gisholt mfl., 2020, ss. 15-16). Når modulen står i en artikkel, vil diagrammet i modulen være mulig å interagere med og man kan trykke på “Les mer” for å åpne pop-up-vinduet. Pop-up-vinduet vil ha samme utseende og funksjoner som det har i Klimadashbordet. I tillegg vil man ha muligheten til å trykke seg inn på dashbordet herfra. Dersom man lukker vinduet, kommer man tilbake til samme sted i artikkelen.

Referanser

Flaarønning, G. (2020) *Slik skal NRK jobbe med klima*. Tilgjengelig fra:

<https://journalisten.no/astrid-rommetveit-kathrine-hammerstad-klimajournalistikk/slik-skal-nrk-jobbe-med-klima/396922> [Lest 29.05.2020]

Gisholt, E., Ullaland, P. J., Ødegård, I., Munthe-Kaas, E. og Næss, I. D (2020). [*Det skjulte forbedringspotensialet*](#). Eksamensrapport publisert på vismedia.org juli 2020.

NRK (2020) *Dette er NRKs klimajournalistikk*. Tilgjengelig fra:

<https://journalisten.no/files/2020/01/28/Innholdsstrategi%20klima%20NRK.pdf>
[Lest 29.05.2020]

NRK Kommunikasjon (2020) *NRK-plakaten*. Tilgjengelig fra:

<https://www.nrk.no/informasjon/nrk-plakaten-1.12253428> [Lest 29.05.2020]

NRK Analyse v/Enerhaug R.F. (u.å.) *Allmennkringkasterregnskapet*. Tilgjengelig fra:

https://fido.nrk.no/e6c31a366761d3b823723416dac77dd4ae3a53a6cb7ba3fbd0a97d7d9be24a85/Allmennkringkasterregnskapet%20del%202_statisikk_korrigert1205.pdf
[Lest 29.05.2020]

Preece, J., Rogers, Y. og Sharp, H. (2015) *Interaction Design: Beyond Human-Computer Interaction*. Chichester: John Wiley & Sons Ltd.